

(Bu vaazlar akla, mantığa, bilime aykırı görüşler içermez. Din, dil, ırk, mezhep ve cins farkı gözetmez. Kalp ve beyin sağlığına uygundur. Sorulara ve yorumlamaya açıktır.)Ey insanlar! İktidara gelmek ve ne pahasına olursa olsun iktidarda kalmak için din duygularının istismarı günümüzde Türkiye'nin en önemli sorunlardan biridir.

İnsanlığın kültürel varlığı içinde dinin önemli bir yer tuttuğunu Hıristiyan dünyasında kiliselerin, Müslüman dünyasında camilerin, Güney Asya'da Budist tapınaklarının en görkemli yapılar olmasından da anlıyoruz. Ezan ve çan sesleri belli aralıklarla inananları ibadete çağırıyor. Bu ihtiyaç nereden doğuyor, geçmişi ve geleceği nedir? Bu konuyu geniş bir görüş açısıyla ve kendi inançlarımızın taassubuna kapılmadan ele almak zorundayız.

Şurası açıktır ki, din, insan soyunu hayvanlardan ayıran önemli bir buluştur ve soyutlama yeteneğinin gelişmesiyle ilgilidir. İnsanları bir yaratıcıya inanmaya sevk eden en önemli sebep ölümün kaçınılmazlığıdır. Bu evren niçin vardır, nereden gelmiş, nereye gitmekteyiz? Bu fizikî âlemin şaşmaz döngüsünü ayarlayan kuvvet nedir? Öldükten sonra yok mu olacağız? Bu sorulara yanıt bulma ihtiyacı üstün bir yaratıcıya tapınmayı ortaya çıkardı. Önce güneş, ay, dağ, nehir gibi varlıklara tapındık, bazı hayvanları kutsallaştırdık. Onları temsil eden putlar ve tapınaklar yaptık. Toprağa yerleşip tarım yapmaya başlayınca kabileden devlete geçtik. Tanrılarımız çoğaldı. Nil vadisinin bereketli toprakları üzerinde erken bir tarih sayılması gereken MÖ 1.200 yıllarında tek tanrılı bir din ortaya çıktı ve bu Ortadoğu dinlerine kaynaklık etti. Buralara uzak diyarlarda başka dinlerin varlığını da hesaba katmak gerekir. Dinler ortaya çıktıkları dönemlerde bu dünyadaki ortak yaşam için konulan kuralların bütünüdür. Bir bakıma ilk çağ anayasalarıdır.

Dinlerin ortak özelliği, evrenin sonsuzluğu, yaratıcılığı ve ölüm karşısında atalarımızın çözüm bulamadığı sorunlara yanıt vererek onları rahatlatmasıdır. Bir Budist tapınağında avuçlarını birleştirip çenesinin altına götüren, bir kilisede İsa ve Meryem tablosunun önünde haç çıkaran veya camide mihraba yönelip secde eden Müslüman, aynı duygular içindedir. İnanan bir kişi bu akıl almaz düzenin sahibine karşı görevini yaptığı inancındadır. Bu en büyük kudretin yasalarına karşı günah işlemişse bağışlanmasını ister ve bunlarla mutlu olur.

İyi veya kötü bir insan olmak, bir dine inanmak veya inanmamakla ilgili değildir. Çünkü insanlara zulmeden, onların yaşama hakkını bile ortadan kaldıran insanlar, inananlar arasından çıktığı gibi, inanmayanlar arasından da çıkıyor. Dolayısıyla iyi insan olabilmek için din değiştirmek veya dinlerin dışına çıkmak çözüm değildir. İyi bir insan olabilmek için savaşımlara, sömürüye, insanlar arasında eşitsizliğe karşı çıkmak ve bunlara dayanan bir toplumsal sistemi savunmak gerekir.

LAİK YASALAR VE DİN

Zaman içinde dine dayanan yasalarının yerini toplumsal geleneklerden ve yeni ortaya çıkan ilişkilere yanıt veren laik yasalar almaya başladı. Devlet işleri bu yasalarla görülmeye başlanıp din vicdanla ilgili bir kurum halinde kaldı. Dünyada artık dinle yönetilen bir devlet yok. Ancak, etkisi azalsa da din varlığını koruyor.

Dindarları bekleyen en büyük tehlike, kendi dinlerinin, mezheplerinin dışında kalan inanç sistemlerine karşı hoşgörülü olmak yerine, onlara karşı düşmanlık beslemeleri ve tahammülsüzlüktür. Tarih boyunca bu düşmanlık savaşımlara ve yağmalara, zulümlere de gerekçe yapıldı. Başka dine mensup olanları kendi dinine çevirme çabası olan misyonerlik günümüzde de sürüyor. Savaşların asıl nedeni dünyevi olduğundan bütün insanlar tek bir dinde birleşseler de aç gözlülük ve tahakküm isteği sürdükçe savaşların devam edeceği ve insanlığın barışa kavuşamayacağını Hıristiyan ve İslam ülkeleri arasındaki savaşlar gösteriyor.

Bir dini en iyi anlayanlar, ona gözü kapalı inanan cemaati değil, dini tarihsel ve sosyolojik bir kurum olarak bilimsel ölçülerle değerlendirenlerdir. Dini doğuran tarihi şartlar nelerdir? Bu din,

kendisinden önceki dinlerden ve inançlardan neler almıştır? İnsanlığın kültürel evriminde ne ifade etmektedir? Kendisinden sonraki inançları nasıl etkilemiştir? Bu yöntemin adı tarihsel materyalizmdir.

GÜNÜMÜZÜN NEMRUTLARI

Tek Tanrılı dinler, muhtemelen öteki inanç sistemleri de, düzeni bozulmuş, ilerleme yolları tıkanmış toplumlarda bir yeni sistem arayışı sonucu ortaya çıkmış ve onların kutsal kitaplarında da görüleceği üzere zulme, aşırı sömürüye karşı çıkanlarca kurulmuştur. Hepsi, zamanın egemenleri tarafından reddedilmiştir. Musa'nın Yahudi toplumunu Firavunlar idaresinden çekip çıkarması, İsa'nın Roma zulmü altındaki Filistin'de Yahudi toplumunun Roma işbirlikçisi haline gelmesi, Muhammed'in kabileler anarşisi içindeki Hicaz'da kurallara dayanan ve güvenlik sağlayan bir düzen kurmak istemesi bunun kanıtıdır. Dinlerin hepsi, kuruldukları dönemin koşullarını, kavramlarını içerir. Bunları küçümsemek, alaya almak, dünyayı ve insanları bilimsel süzgeçten geçirerek değerlendiren insanların yapacağı bir şey değildir. Otomobili bulmak varken tekerleği bulanla alay etmek gibidir. Aynı derecede yanlış olan şey de siyaset için din duygularını kullanmaktır.

Dinler, bir süre sonra toplumun egemen sınıflarınca da kabullenilerek, onların toplumu yönetme ve baskı altın alma aracı haline getirilmişlerdir. Yaklaşık üç yüz yıl yasaklı kaldıktan sonra Hıristiyanlığın Roma imparatorları tarafından resmi din haline getirilmesi ve bu din yoluyla hükümlerini sürdürmesi bunun en belirgin örneğidir.

Bir dindar için en büyük talihsizlik, kişisel veya sınıfsal hâkimiyet için dinini kullananlara alet olmasıdır. Bunu toplumlar defalarca yaşadı. Bilinçsiz dindar kitleler, bazı krallar, şahlar, çarlar, şeyhler, imparatorlar ve benzer adlar taşıyan hâkimler tarafından kullanıldı ve bu durum günümüzde de ne yazık ki devam ediyor.

Günümüzde dini kullanarak ilerici düşüncelere karşı çıkan ve devrimcilere eziyet çektiren bir yönetici dünkü firavunlar ve Hazreti İbrahim'i ateşe atan Nemrut'un soyundandır.